

ارزیابی عملکرد قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور: بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ انتشار:
۱۴۰۳/۰۸/۲۷

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۲۴۴
کد موضوعی: ۲۷۰

عنوان گزارش:

ارزیابی عملکرد قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور:
بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق

نوع گزارش: طرح و لایحه ، نظارتی ، راهبردی

نام دفتر:

مطالعات آموزش و فرهنگ (گروه فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق)

تهیه و تدوین:

حامد سهرابی

ناظران علمی:

موسی بیات، رضا مستمع

اظهار نظرکننده:

سید محمد حسین فاطمی (دفتر مطالعات بخش عمومی)

گرافیک و صفحه آرایی:

سیده فاطمه ابوطالبی

ویراستار ادبی:

سیده مرضیه موسوی راد

تاریخ شروع مطالعه:

۱۴۰۲/۰۷/۲۸

واژه‌های کلیدی:

۱. قانون بودجه ۱۴۰۳

۲. فرهنگ عمومی

۳. هنر

۴. صنایع خلاق

۵. بودجه فرهنگی

۶. ارزیابی عملکرد

فهرست مطالب

۶	چکیده
۷	خلاصه مدیریتی
۸	۱. مقدمه
۹	۲. اعتبارات مصوب و ابلاغی بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق به تفکیک اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون بودجه سال ۱۴۰۳
۱۴	۳. میزان تحقق اعتبارات بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق
۱۷	۴. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۷	۴-۱. اصلاح نحوه تخصیص بودجه در حوزه فرهنگ
۱۷	۴-۲. اصلاح ساختار بودجه کشور از دستگاه‌محوری به مأموریت‌محوری
۱۸	منابع و مآخذ

فهرست جداول

۹	جدول ۱. درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی برحسب قسمت، بخش، بند و اجزا در بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق در سال ۱۴۰۳ (جدول ۵ قانون بودجه)
۱۰	جدول ۲. اعتبارات مصوب دستگاه‌های اجرایی بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق ذیل دستگاه سیاستگذار در سال ۱۴۰۳ (جدول ۷ قانون بودجه)
۱۱	جدول ۳. اعتبارات متفرقه انتقال یافته به جداول (۷ و ۱۰) قانون بودجه ۱۴۰۳: بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق (جدول ۱-۷)
۱۲	جدول ۴. برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در سال ۱۴۰۳ (جدول ۹ قانون بودجه ۱۴۰۳)
۱۳	جدول ۵. جدول تفصیلی بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳ - مصوب هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری (جدول شماره ۱۲). ۱۳
۱۴	جدول ۶. میزان تحقق اعتبارات دستگاه‌های اجرایی بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق ذیل دستگاه سیاستگذار در هفت‌ماه نخست سال ۱۴۰۳ (جدول ۷ قانون بودجه ۱۴۰۳)
۱۵	جدول ۷. میزان تحقق اعتبارات متفرقه انتقال یافته به جداول (۷ و ۱۰) قانون بودجه ۱۴۰۳
۱۶	جدول ۸. برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب امور، فصل قانون بودجه ۱۴۰۳ (جدول ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳)

ارزیابی عملکرد قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور: بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق

چکیده

در گزارش پیش‌رو، اعتبارات مصوب و تحقق یافته **قانون بودجه سال ۱۴۰۳** دستگاه‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق در بازه هفت‌ماه نخست سال بررسی شده است. بر این اساس، مجموع اعتبارات مصوب هزینه‌ای برای دستگاه‌های این بخش در قانون بودجه ۱۴۰۳ (۸۷،۱۷۳،۲۸۶)، تملک‌داری‌های سرمایه‌ای (۱۱،۹۱۸،۱۵۰) و مجموع آنها (۹۹،۰۹۱،۴۳۶) میلیون ریال بوده است. بیشترین اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای به ترتیب برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (۴۲،۰۲۶،۰۲۱) میلیون ریال و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی (۱۴،۲۰۹،۱۵۳) میلیون ریال و کمترین اعتبارات به ترتیب برای بنیاد سعدی (۷۱۴،۷۸۷) میلیون ریال و فرهنگستان هنر (۸۶۸،۷۲۴) میلیون ریال بوده است. به‌طور کلی بدون لحاظ کردن درآمد اختصاصی دستگاه‌ها، درصد تحقق اعتبارات بخش مذکور در هفت‌ماهه نخست اجرایی‌سازی **قانون بودجه سال ۱۴۰۳**، تنها حدود ۳۷ درصد از کل اعتبارات مصوب برنامه‌ها و ردیف‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق است. به بیان دیگر علاوه بر اعتبارات اختصاصی، حدود ۳۷ درصد از اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای نسبت به اعتبار مصوب بخش مذکور، تخصیص یافته است. بیشترین و کمترین درصد تحقق به ترتیب برای بنیاد سعدی با ۵۶.۵ درصد و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با ۲۸.۸ درصد است. در خصوص تحقق بند «ب» تبصره «۱۳» **قانون بودجه سال ۱۴۰۳** (با موضوع تخصیص یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در بخش فرهنگ) لازم به ذکر است که میزان تحقق این تبصره نسبت به سال گذشته، اندکی رشد داشته است. با وجود این، غالب دستگاه‌ها از عدم تخصیص یا تخصیص اندک آن گزارش داده‌اند.

شرح / بیان مسئله

ارزیابی میزان و نحوه تحقق تخصیص اعتبارات تصویب شده در قوانین بودجه سنواتی و بررسی عملکرد پایین تر از میزان در نظر گرفته شده و یا عدم تخصیص این اعتبارات، از گام‌هایی است که سیاستگذار را با موقعیت دستگاه‌ها و واقعیت میدان صحنه اجرا روبه‌رو می‌کند. از این رو توصیف، تبیین و تحلیل قانون بودجه، به‌عنوان مهم‌ترین سندی که امکان تحدید هر برنامه‌ریزی را فراهم می‌کند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به بیان دیگر، می‌توان گفت که بیش از اسناد و قوانین برنامه‌محور، قوانین بودجه‌ای هستند که امکان و فرصت تحقق یا عدم تحقق سیاست‌ها را فراهم می‌کنند؛ از این منظر لازم است لایحه بودجه با دقت نظر بالایی تدوین شود و از طرف دیگر نیز مورد بررسی قرار گیرد تا کمترین نقص را داشته باشد. از این رو، هم‌زمان با تقدیم بخش اول لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ به مجلس شورای اسلامی؛ ارائه گزارشی از نحوه عملکرد و میزان تخصیص اعتبارات بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق در **قانون بودجه ۱۴۰۳**، می‌تواند تصویر روشنی از تحقق قانون بودجه پیش‌روی سیاستگذاران ارائه کند تا بتوان در تدوین لایحه و تصویب قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نقش مؤثرتری ایفا کرد.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

مجموع اعتبارات مصوب هزینه‌ای برای دستگاه‌های این بخش در قانون بودجه ۱۴۰۳ (۸۷،۱۷۳،۲۸۶)، تملک‌داری‌های سرمایه‌ای (۱۱،۹۱۸،۱۵۰) و سرجمع آنها (۹۹،۰۹۱،۴۳۶) میلیون ریال بوده است. بیشترین اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای به ترتیب برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (۴۲،۰۲۶،۰۲۱) میلیون ریال و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی (۱۴،۲۰۹،۱۵۳) میلیون ریال و کمترین اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای به ترتیب برای بنیاد سعدی (۷۱۴،۷۸۷) میلیون ریال و فرهنگستان هنر (۸۶۸،۷۲۴) میلیون ریال بوده است. به‌طور کلی علاوه بر درآمد اختصاصی دستگاه‌ها، درصد تحقق اعتبارات بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق در هفت‌ماهه نخست اجرایی‌سازی **قانون بودجه سال ۱۴۰۳**، نسبت به جمع کل اعتبارات مصوب قانون ۱۴۰۳ حدود ۳۷ درصد است. بیشترین و کمترین درصد تحقق به ترتیب برای بنیاد سعدی با ۵۶.۵ درصد و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با ۲۸.۸ درصد بوده و هیچ دستگاهی بیش از ۶۰ درصد از اعتبارات خود را دریافت نکرده است. براساس مکاتبات صورت گرفته در ضمن گزارش حاضر با دستگاه‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق، برخی از دستگاه‌های این بخش، میزان تحقق اعتبارات مربوط به بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳، با موضوع تخصیص یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق مانند فرهنگستان هنر و بنیاد سعدی را صفر اعلام کرده و مابقی دستگاه‌ها، به‌رغم پیگیری‌های مکرر، در این باره گزارشی ارائه نکرده‌اند. شایان ذکر است که غالب ردیف‌های جدول شماره ۱۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ با عنوان جدول تفصیلی بند «ب» تبصره «۱۳» قانون در سال ۱۴۰۳ میزان تحقق هزینه کرد یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری؛ مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده که از مجموع اعتبارات سال ۱۴۰۳ که مبلغ ۸۷،۲۵۰،۰۰۰ میلیون ریال حدوداً معادل ۸۷۰۰ هزار میلیارد تومان (همت)^۱ است، صرفاً حدود ۸۰۰،۰۰۰ میلیون ریال معادل هشتاد میلیارد تومان تخصیص داده شده، اما تا ماه هفتم سال ۱۴۰۳ واریزی برای این دستگاه صورت نگرفته است.

پیشنهاد‌های راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

در حال حاضر، ساختار بودجه در بخش فرهنگ، به‌نحوی است که برخی از منابع بودجه‌های مصوب بخش فرهنگ از محل درآمدهای ناشی از فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی دولتی است. در بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه ۱۴۰۳، به‌رغم بند «ه» تبصره «۹» قانون بودجه ۱۴۰۲ که ضمانتی برای تحقق این تبصره ایجاد شده، اما براساس گزارش‌های متعدد اخذ شده از این دستگاه‌ها، در عمل تحقق چندان‌ی پیدا نکرده و

۱. شایان ذکر است این مبلغ بعد از اصلاح بند «ب» تبصره «۱۳»، مبنی بر استثنای شرکت‌های زیان‌ده، دارای زیان انباشته و سر به سر، به میزان چشمگیری کاهش پیدا کرده است.

عملاً حوزه فرهنگ را با بودجه ناپایداری روبه‌رو کرده است که امکان پیشبرد سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب قانونی را نیز ندارد. یکی از بایسته‌های اساسی جهت بازسازی انقلابی ساختار فرهنگی کشور، موضوع بند «ب» ماده (۷۵) قانون برنامه هفتم پیشرفت، اصلاح ساختار بودجه کشور در حوزه فرهنگ به نحوی است که بودجه دستگاه‌های فرهنگی بر اساس مأموریت‌های محوله به آنها تخصیص یابد. این بدین معناست که دستگاه‌ها در قبال انجام وظایف محوله به خود، اعتبارات دریافت می‌کنند نه اینکه برای حفظ خود، مطالبه بودجه کنند. به بیان دیگر، بخش اعظم بودجه تخصیص داده شده به دستگاه‌های فرهنگی، صرف پرداخت حقوق و مزایای کارکنان آنها می‌شود بدون اینکه بررسی شود که این مبالغ پرداختی تا چه حد، سبب انجام مأموریت‌های محوله به آنها شده است و در این موقعیت حتی اگر درصد سهم بودجه فرهنگی نسبت به بودجه عمومی بیشتر هم بشود، مشخص نیست اثربخشی بیشتر را به دنبال داشته باشد. در این راستا، لازم است نظام بودجه‌ریزی کشور به سمت بودجه‌ریزی عملیاتی تغییر پیدا کند و در چنین شرایطی، دستگاه‌های مختلف از جمله دستگاه‌های فرهنگی برای اینکه بتوانند بودجه دریافت کنند باید مأموریت‌های محوله را تبیین، تدوین و به نحو احسن اجرایی نمایند.

۱. مقدمه

لایحه بودجه کل کشور، برنامه یک ساله مالی دولت برای اجرای برنامه بوده و حاوی پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای انجام عملیاتی است که منجر به نیل سیاست‌ها و هدف‌های قانونی می‌شود و از سه قسمت به شرح زیر تشکیل می‌شود:

۱. بودجه عمومی دولت که شامل اجزای زیر است:

الف) پیش‌بینی دریافت‌ها و منابع تأمین اعتبار که به‌طور مستقیم و یا غیر مستقیم در سال مالی قانون بودجه به وسیله دستگاه‌ها از طریق حساب‌های خزانه‌داری کل اخذ می‌شود.

ب) پیش‌بینی پرداخت‌هایی که از محل درآمدهای عمومی و یا اختصاصی برای اعتبارات جاری عمرانی و اختصاصی دستگاه‌های اجرایی می‌تواند در سال مالی مربوط انجام شود.

۲. بودجه شرکت‌های دولتی و بانک‌ها شامل پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار.

۳. بودجه مؤسساتی که تحت عنوانی غیر از عناوین فوق در بودجه کل کشور منظور می‌شود [۱].

بنابراین به نظر می‌رسد که مؤلفه‌های «بودجه کشور» عبارتند از: «پیش‌بینی درآمدهای کشور»، «برآورد و اجازه هزینه‌های کشور»، «محدود به زمان بودن»، «اهداف قانونی یا وظایف دولت (حکومت)» و «تهیه و تصویب توسط مراجع قانونی» [۲].

ارزیابی میزان و نحوه تحقق تخصیص اعتبارات تصویب‌شده در قوانین بودجه سنواتی و کاوش علل عملکرد پایین‌تر از میزان در نظر گرفته شده و یا عدم تخصیص این اعتبارات، یکی از مهم‌ترین گام‌های سیاست‌گذاری و قانونگذاری صحیح و یکی از اصلی‌ترین گام‌ها در دقیق‌تر شدن برآوردها و پیش‌بینی‌ها برای تهیه و تدوین لوایح و قوانین بودجه سنواتی است. به بیان دیگر، فهم علل هر کدام از موارد عدم تحقق تخصیص مقادیر در نظر گرفته شده و یا تخصیص کمتر یا بیشتر از این میزان در قوانین بودجه سنواتی، تأثیراتی فراوان در تحلیل‌ها و برآوردهای پیش‌رو خواهد داشت [۳]. از این رو، هم‌زمان با تقدیم بخش اول لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ به مجلس شورای اسلامی، ارائه گزارشی از نحوه عملکرد و میزان تخصیص اعتبارات بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق در **قانون بودجه ۱۴۰۳**، می‌تواند تصویر روشنی از تحقق قانون بودجه پیش‌روی سیاست‌گذاران ارائه کند تا بتوان در تدوین لایحه و تصویب قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نقش مؤثرتری ایفا کرد.

شایان ذکر است که برش‌های بخش‌های مختلف بودجه، متناظر با گروه‌های تخصصی دفتر مطالعات فرهنگ و آموزش مرکز پژوهش‌های مجلس است و بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق، بخش عمده‌ای از وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که مربوط به بخش فرهنگ و هنر است و همچنین سازمان‌ها و نهاد‌های تابعه از جمله فرهنگستان زبان و ادب فارسی، فرهنگستان هنر، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، بنیاد سعدی، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، سازمان امور سینمایی و سمعی - بصری، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی را شامل می‌شود که در ادامه به تفکیک به هر کدام اشاره شده است.

۲. اعتبارات مصوب و ابلاغی بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق به تفکیک اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای در قانون بودجه سال ۱۴۰۳

مجموع درآمدها، واگذاری‌های سرمایه‌ای و واگذاری‌های مالی اعتبارات مصوب دستگاه‌های اجرایی ذیل دستگاه سیاستگذار در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ در جدول زیر دیده می‌شوند:

جدول ۱. درآمدها، واگذاری‌های سرمایه‌ای و واگذاری‌های مالی بر حسب قسمت، بخش، بند و اجزا در بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق در سال ۱۴۰۳ (جدول ۵ قانون بودجه) [۴] (میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان دستگاه اصلی/ اجرایی	عمومی			اختصاصی			جمع		
		ملی	استانی	جمع	ملی	استانی	جمع	ملی	استانی	جمع
۱۳۰۳۰۱	درآمدهای حاصل از اجاره ساختمان‌ها و اراضی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرایی)	۱۴,۰۰۰	۱۶۷,۰۰۰	۱۸۱,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۰	۱۵۵,۰۰۰	۱۶۹,۰۰۰	۱۶۷,۰۰۰	۳۳۶,۰۰۰
۱۰۱۰۲۲	فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۰	۰	۰	۶۵,۰۰۰	۰	۶۵,۰۰۰	۶۵,۰۰۰	۰	۶۵,۰۰۰
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۹۰,۰۰۰	۰	۹۰,۰۰۰	۹۰,۰۰۰	۰	۹۰,۰۰۰
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۴,۰۰۰	۱۶۷,۰۰۰	۱۸۱,۰۰۰	۰	۰	۰	۱۴,۰۰۰	۱۶۷,۰۰۰	۱۸۱,۰۰۰
۱۳۰۴۲۲	درآمد حاصل از فروش تمام نگاشت (هولوگرام) حامل‌های رقومی (دیجیتال)	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰
۱۴۰۱۰۳	درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی	۰	۰	۰	۳۷,۰۰۰	۰	۳۷,۰۰۰	۳۷,۰۰۰	۰	۳۷,۰۰۰
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۱۷,۰۰۰	۰	۱۷,۰۰۰	۱۷,۰۰۰	۰	۱۷,۰۰۰
۱۱۴۳۲۰	بنیاد سعدی	۰	۰	۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۰	۰	۰	۶۶,۹۰۰	۰	۶۶,۹۰۰	۶۶,۹۰۰	۰	۶۶,۹۰۰
۱۰۱۰۲۲	فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۰	۰	۰	۵,۰۰۰	۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۰	۵,۰۰۰
۱۰۱۰۳۳	فرهنگستان هنر	۰	۰	۰	۱۵,۰۰۰	۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۰	۱۵,۰۰۰
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۱,۵۰۰	۰	۱,۵۰۰	۱,۵۰۰	۰	۱,۵۰۰
۱۱۳۶۰۰	دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	۰	۰	۰	۴۰۰	۰	۴۰۰	۴۰۰	۰	۴۰۰
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۰	۰	۰	۴۵,۰۰۰	۰	۴۵,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	۰	۴۵,۰۰۰
۱۴۰۱۱۱	درآمد حاصل از خدمات ثبتی	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰
۱۴۰۱۲۴	درآمد حاصل از تبدیل اسناد به میکروفیلم و امحای اسناد و مدارک مالی	۰	۰	۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰
۱۴۰۱۲۵	درآمد حاصل از ورودی موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی و سایر منافع حاصله	۳۰,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۳۰,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۳۰,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۳۰,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰
۱۴۰۲۰۳	درآمد حاصل از چاپ و توزیع و فروش کتب و نشریات و واگذاری آنها	۰	۰	۰	۹,۷۰۰	۰	۹,۷۰۰	۹,۷۰۰	۰	۹,۷۰۰
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۴,۵۰۰	۰	۴,۵۰۰	۴,۵۰۰	۰	۴,۵۰۰
۱۱۳۶۰۰	دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	۰	۰	۰	۲۰۰	۰	۲۰۰	۲۰۰	۰	۲۰۰

شماره طبقه‌بندی	عنوان دستگاه اصلی / اجرایی	عمومی			اختصاصی			جمع	
		ملی	استانی	جمع	ملی	استانی	جمع	استانی	جمع
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۰	۰	۰	۵,۰۰۰	۰	۵,۰۰۰	۰	۵,۰۰۰
۱۴۰۲۰۶	درآمد حاصل از فروش سایر کالاها	۰	۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۵۰,۰۰۰
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۵۰,۰۰۰
۱۶۰۱۷۸	عوارض حاصل از اخذ ۱۰ درصد درآمد از طریق عرضه برخی بازی‌های خارجی شامل بازی‌های قابل اجرا در تلفن همراه، نمایشگر هوشمند، رایانه ای شخصی، کنسولی و تحت مرورگر	۱۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۱۰,۰۰۰
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۱۰,۰۰۰
	مجموع	۱۶۷,۰۰۰	۰	۲۲۳,۰۰۰	۶۳۸,۶۰۰	۰	۶۳۸,۶۰۰	۱۶۷,۰۰۰	۸۶۱,۶۰۰

بر اساس جدول (۱)، مجموع درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی در بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق در سال ۱۴۰۳ مطابق با جدول ۵ **قانون بودجه ۱۴۰۳**، درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی عمومی در دو بخش ملی و استانی (۲۲۳,۰۰۰) میلیون ریال و درآمدهای اختصاصی در دو بخش ملی و استانی معادل (۶۳۸,۶۰۰) میلیون ریال بوده که البته لازم به ذکر است که برای درآمدهای اختصاصی استانی مبلغی برآورد نشده است و مجموع درآمدهای اختصاصی صرفاً به درآمدهای اختصاصی ملی محدود می‌شود و مجموع درآمدهای عمومی و اختصاصی ملی (۶۹۴,۴۰۰) میلیون ریال، مجموع درآمدهای عمومی و اختصاصی استانی (۱۶۷,۰۰۰) میلیون ریال و سرجمع کل درآمدها (۸۶۱,۶۰۰) میلیون ریال است.

در جدول زیر، اعتبارات مصوب دستگاه‌های اجرایی بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق ذیل دستگاه سیاستگذار در سال ۱۴۰۳ مطابق با جدول ۷ قانون بودجه ۱۴۰۳ به تفکیک اعتبارات هزینه‌ای و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به همراه عنوان دستگاه ذکر شده است.

جدول ۲. اعتبارات مصوب دستگاه‌های اجرایی بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق ذیل دستگاه سیاستگذار در سال ۱۴۰۳ (جدول ۷ قانون بودجه) [۴] (میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان دستگاه اصلی / اجرایی	هزینه‌ای			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع کل
		عمومی	متفرقه	جمع	عمومی	متفرقه	جمع	
۱۰۲۵۰۰	سازمان برنامه و بودجه	۱,۸۱۳,۸۹۷	۰	۱,۸۱۳,۸۹۷	۶۹,۳۲۲	۰	۶۹,۳۲۲	۱,۸۸۳,۲۱۹
۱۱۴۰۳۰	مؤسسه نشر آثار حضرت امام قدس سره	۱,۸۱۳,۸۹۷	۰	۱,۸۱۳,۸۹۷	۶۹,۳۲۲	۰	۶۹,۳۲۲	۱,۸۸۳,۲۱۹
۱۱۳۶۰۰	دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	۴,۲۳۳,۶۶۹	۲۰۰,۰۰۰	۴,۴۳۳,۶۶۹	۱۳۷,۶۵۲	۰	۱۳۷,۶۵۲	۴,۵۷۱,۳۲۱
۱۰۱۰۲۲	فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۱,۴۰۷,۶۷۸	۰	۱,۴۰۷,۶۷۸	۵۵,۷۵۳	۰	۵۵,۷۵۳	۱,۴۶۳,۴۳۱
۱۰۱۰۳۳	فرهنگستان هنر	۷۹۶,۰۷۴	۰	۷۹۶,۰۷۴	۷۲,۶۵۰	۰	۷۲,۶۵۰	۸۶۸,۷۲۴
۱۱۳۶۰۰	دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	۲,۰۲۹,۹۱۷	۲۰۰,۰۰۰	۲,۲۲۹,۹۱۷	۹,۲۴۹	۰	۹,۲۴۹	۲,۲۳۹,۱۶۶
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۷۱,۱۵۷,۶۶۸	۱۵۹۳۹۶۰	۷۲۷۵۱۶۲۸	۱۰۷۲۵۶۵۰	۰	۱۰۷۲۵۶۵۰	۸۳,۴۷۷,۲۷۸
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۵,۳۴۲,۰۷۸	۰	۵,۳۴۲,۰۷۸	۹۵۶,۷۵۳	۰	۹۵۶,۷۵۳	۶,۲۹۸,۸۳۱
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۳۲,۱۲۷,۳۹۰	۱,۳۲۳,۹۶۰	۳۳,۴۵۱,۳۵۰	۸,۵۷۴,۶۷۱	۰	۸,۵۷۴,۶۷۱	۴۲,۰۲۶,۰۲۱

شماره طبقه‌بندی	عنوان دستگاه اصلی / اجرایی	هزینه‌های			تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع کل
		عمومی	متفرقه	جمع	عمومی	متفرقه	جمع	
۱۱۴۰۲۸	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۱۳,۷۸۹,۴۵۲	۲۷۰,۰۰۰	۱۴,۰۵۹,۴۵۲	۱۴۹,۷۰۱	۰	۱۴,۲۰۹,۱۵۳	
۱۱۴۰۴۶	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات (مؤسسه اطلاعات - مؤسسه مطبوعاتی کیهان و مؤسسه فرهنگی هنری خراسان - هریک ۱۰۰ میلیارد ریال)	۵,۸۹۲,۴۱۸	۰	۵,۸۹۲,۴۱۸	۰	۰	۵,۸۹۲,۴۱۸	
۱۱۴۰۹۲	سازمان امور سینمایی و سمعی - بصری	۵,۴۲۴,۹۶۴	۰	۵,۴۲۴,۹۶۴	۲۶۶,۱۴۶	۰	۵,۶۹۱,۱۱۰	
۱۱۴۳۲۰	بنیاد سعدی	۶۹۵,۸۸۰	۰	۶۹۵,۸۸۰	۱۸,۹۰۷	۰	۷۱۴,۷۸۷	
۱۱۵۸۰۰	نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	۷,۸۸۵,۴۸۶	۰	۷,۸۸۵,۴۸۶	۷۵۹,۴۷۲	۰	۸,۶۴۴,۹۵۸	
۱۱۴۳۰۰	سازمان تبلیغات اسلامی	۸,۱۷۴,۰۹۲	۰	۸,۱۷۴,۰۹۲	۹۸۵,۵۲۶	۰	۹,۱۵۹,۶۱۸	
۱۱۵۶۰۰	حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی	۸,۱۷۴,۰۹۲	۰	۸,۱۷۴,۰۹۲	۹۸۵,۵۲۶	۰	۹,۱۵۹,۶۱۸	
	مجموع	۸۵,۳۷۹,۳۲۶	۱,۷۹۳,۹۶۰	۸۷,۱۷۳,۲۸۶	۱۱,۹۱۸,۱۵۰	۰	۹۹,۰۹۱,۴۳۶	

براساس جدول (۲)، مجموع اعتبارات مصوب هزینه‌ای برای دستگاه‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق در **قانون بودجه ۱۴۰۳** (۸۷,۱۷۳,۲۸۶)، تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای (۱۱,۹۱۸,۱۵۰) و مجموع آنها (۹۹,۰۹۱,۴۳۶) میلیون ریال بوده است. بیشترین اعتبار هزینه‌ای و تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای به ترتیب برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معادل (۴۲,۰۲۶,۰۲۱) میلیون ریال و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی معادل (۱۴,۲۰۹,۱۵۳) میلیون ریال و کمترین اعتبار هزینه‌ای و تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای به ترتیب برای بنیاد سعدی (۷۱۴,۷۸۷) میلیون ریال و فرهنگستان هنر (۸۶۸,۷۲۴) میلیون ریال بوده است. در جدول زیر، اعتبارات مصوب متفرقه انتقال یافته به جداول ۷ و ۱۰، ماده واحده ۱۴۰۳ به تفکیک اعتبارات هزینه‌ای و اعتبارات تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای به همراه موضوع اعتبار و عنوان دستگاه درج شده است.

جدول ۳. اعتبارات متفرقه انتقال یافته به جداول (۷ و ۱۰) قانون بودجه ۱۴۰۳: بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق (جداول ۱-۷) [۴]
(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی ۱۴۰۳	کد دستگاه	عنوان دستگاه	موضوع	مصوب ۱۴۰۳		جمع کل
				هزینه‌ای	تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای	
۶۷-۷۳۰۰۰۰۰	۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - موضوع درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات کالاها و محصولات فرهنگی	۱,۳۱۶,۴۸۰	۰	۱,۳۱۶,۴۸۰
۴۵-۷۵۰۰۰۰۰	۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	توسعه، تولید و نشر بازی‌های رایانه‌ای داخلی	۷,۴۸۰	۰	۷,۴۸۰
۴۷-۷۵۰۰۰۰۰	۱۱۴۰۲۸	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی - رایزنی فرهنگی آفریقای جنوبی	۲۷۰,۰۰۰	۰	۲۷۰,۰۰۰
		مجموع		۱,۵۹۳,۹۶۰	۰	۱,۵۹۳,۹۶۰

در ادامه، برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در سال ۱۴۰۳ مطابق با جدول شماره ۹ قانون بودجه ۱۴۰۳، به تفکیک اعتبارات هزینه‌ای و اعتبارات تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای و همچنین عنوان اعتبار بیان شده است.

جدول ۴. برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در سال ۱۴۰۳ (جدول ۹ قانون بودجه ۱۴۰۳) [۴]

شماره طبقه‌بندی ردیف / ۱۴۰۳	عنوان	هزینه‌ای	تملك‌دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع کل (میلیون ریال)
۵۵۰۰۰۰	اعتبارات ردیف‌های موردی (موقت)			
۳۹	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی- تقویت بنیه فرهنگی استان‌ها و تهیه برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور	۶,۵۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۹,۵۰۰,۰۰۰
۱۳۷	تکمیل و تجهیز کتابخانه رشت	۰	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰
	مجموع	۶,۵۰۰,۰۰۰	۳,۳۰۰,۰۰۰	۹,۸۰۰,۰۰۰

براساس جدول (۴)، مجموع اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های متفرقه مصوب در سال ۱۴۰۳ برای دستگاه‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق به ترتیب (۶,۵۰۰) و (۳,۳۰۰) میلیارد ریال و مجموع آنها (۹,۸۰۰) میلیارد ریال بوده است. بیشترین اعتبار مصوب ردیف‌های متفرقه در قانون بودجه سال ۱۴۰۳، مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، جهت تقویت بنیه فرهنگی استان‌ها و تهیه برش استانی نقشه مهندسی فرهنگی کشور با (۹,۵۰۰) میلیارد ریال و کمترین اعتبار مربوط تکمیل و تجهیز کتابخانه رشت با (۳۰۰) میلیارد ریال بوده است.

در جدول زیر، به شکل تفصیلی بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳ با موضوع هزینه کرد یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت موضوع ماده (۵) [قانون مدیریت خدمات کشوری](#) آمده است.

شایان ذکر است که مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۰۲ با تصویب ماده‌واحدی با عنوان [«قانون اصلاح تبصره‌های «۶ و ۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور»](#)، بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه ۱۴۰۳ را بدین شکل اصلاح کرد: «در بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور قبل از عبارت «مکلفند» عبارت «به‌استثنای شرکت‌های زیان‌ده، دارای زیان انباشته و سر به سر مندرج در پیوست شماره (۳) این قانون و شرکت‌هایی که یک درصد (۱۵) هزینه آنها بیش از کل سود آنها بر مبنای ارقام مندرج در پیوست شماره (۳) این قانون است» و بعد از عبارت «برای فعالیت‌های یادشده واریز نماید». عبارت «اعتبارات مربوط به مصارف موضوع این حکم، متناسب با میزان وصول اختصاص می‌یابد.» اضافه می‌شود». بر این اساس، با مستثنا کردن تعداد قابل توجهی از شرکت‌ها عملاً میزان اعتبارات مصوب این بند به طرز چشمگیری کاهش یافت، اما جدول ۱۲ این قانون مورد اصلاح قرار نگرفت.

جدول ۵. جدول تفصیلی بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳- مصوب هزینة کردیک در صد از هزینة های شرکت های دولتی
موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری (جدول شماره ۱۲) [۴]

شماره طبقه بندی / دستگاه / ردیف	عنوان دستگاه / برنامه	مبلغ (میلیون ریال)
۱۰۱۰۲۲	فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۱۰۰,۰۰۰
۱۰۱۰۲۳	فرهنگستان هنر	۱۰۰,۰۰۰
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۵۹,۴۰۰,۰۰۰
۱	تکمیل پروژه های نیمه تمام عمرانی، فرهنگی، دینی و مذهبی (توزیع بر اساس آیین نامه بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳)	۱۸,۶۰۰,۰۰۰
۲	حمایت و پشتیبانی از مؤسسات و فعالان قرآنی، فرهنگی، هنری، خانواده و جوانی جمعیت و سایر نهادهای دینی (توزیع بر اساس آیین نامه بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳)	۱۱,۰۰۰,۰۰۰
۴	تقویت نهاد کتابخانه های عمومی با تأمین کتب کمک آموزشی مناطق محروم	۱,۰۰۰,۰۰۰
۵	ترویج مؤثر جریان کتاب و ترویج کتابخوانی با تقویت و توسعه نمایشگاه های استانی و بین المللی کتاب	۴,۰۰۰,۰۰۰
۶	راه اندازی سامانه رصد، پایش و سنجش مستمر شاخص های فرهنگ عمومی، سبک زندگی مردم، مرجعیت رسانه ای و وضعیت ارتباطات کشور و بازسازی انقلابی ساختار فرهنگی کشور با رویکرد اصلاح ذهنیت، فرهنگ و نرم افزار حاکم بر جامعه	۱,۰۰۰,۰۰۰
۷	تولید محتوای فاخر فارسی در فضای مجازی و میبانت و بزرگداشت زبان و ادبیات فارسی در فضای مجازی	۱,۰۰۰,۰۰۰
۹	تولید پویانمایی و بازی های رایانه ای و زنجیره صنایع فرهنگی مرتبط با آن در راستای تقویت باورهای دینی و ملی و پرورش اجتماعی نسل کودک و نوجوان	۴,۰۰۰,۰۰۰
۱۰	تقویت فعالیت ها، رویدادها و شاخص های فرهنگی مناطق مرزی برای امنیت پایدار فرهنگ شرق و غرب کشور	۳,۰۰۰,۰۰۰
۱۱	راه اندازی نهضت ترجمه گسترده کتاب و شعر و ادب فارسی به زبان های دیگر	۱,۵۰۰,۰۰۰
۱۲	اقدامات مؤثر برای ترویج مد و لباس منطبق با اصالت های ایرانی اسلامی و در دسترس شدن آنها و برنامه های ایجابی و گفتمان ساز عفاف و حجاب (ستاد هماهنگی فرهنگی و اجتماعی دولت)	۴,۰۰۰,۰۰۰
۱۳	تقویت و توسعه فعالیت های هنری مانند تئاتر و موسیقی با رویکرد موضوعات ملی، دینی و انقلابی، حل آسیب های اجتماعی، امیدآفرینی، تقویت خانواده، ترویج عفاف و حجاب	۲,۰۰۰,۰۰۰
۱۴	پشتیبانی از طرح های حمایتی برای معیشت و مسکن و بیمه هنرمندان	۸,۰۰۰,۰۰۰
۱۶	حمایت از فعالیت های موزه موسیقی ایران	۱۰۰,۰۰۰
۱۷	حمایت از طرح های پیشرو فرهنگی و توسعه علوم انسانی و بزرگداشت مفاخر ذی ربط (خانه اندیشمندان علوم انسانی)	۲۰۰,۰۰۰
۱۱۴۰۲۸	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۶,۱۵۰,۰۰۰
۱	تقویت فعالیت ها و تولیدات مؤثر فرهنگی بین المللی در جهت تقویت گفتمان انقلاب اسلامی و معرفی فرهنگ، تاریخ، ادبیات و مفاخر کشور در سطح بین المللی	۶,۱۵۰,۰۰۰
۱۱۴۰۹۲	سازمان سینمایی و امور سمعی و بصری	۹,۰۰۰,۰۰۰
۱	تولید فیلم های سینمایی مؤثر و فاخر با موضوعات ترویج فرهنگ امیدآفرینی، ایثار و شهادت، سبک زندگی ایرانی-اسلامی، مصرف کالای داخلی و تولید ملی، عزت ملی، مفاخر ملی و اسلامی، حل مسائل اجتماعی و معضلات فرهنگی جامعه، تقویت خانواده و ترویج فرزندآوری	۹,۰۰۰,۰۰۰
۱۱۴۳۰۰	سازمان تبلیغات اسلامی	۶,۵۰۰,۰۰۰
۷	تقویت و گسترش فعالیت ها و رویداد های فرهنگی- دینی جریان ساز و میدانی در سراسر کشور	۲,۰۰۰,۰۰۰
۸	کمک به مؤسسات فرهنگی و آموزشی	۱,۰۰۰,۰۰۰
۹	خانه اندیشه روزان	۵۰۰,۰۰۰
۱۱	تقویت پایگاه جریان ساز برای حلقه های میانی جبهه فرهنگی- فکری انقلاب اسلامی (سرچشمه نور انقلاب اسلامی)	۱,۲۰۰,۰۰۰
۱۲	حمایت از حلقه های میانی مردمی فرهنگی	۱,۸۰۰,۰۰۰
۱۱۵۶۰۰	حوزه هنری انقلاب اسلامی	۶,۰۰۰,۰۰۰
۱	تولید فیلم های سینمایی مؤثر و فاخر و پویانمایی در حوزه ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی، جوانی جمعیت، معرفی مفاخر ملی، معارف اسلامی و انقلابی، امیدآفرینی و تقویت بنیان خانواده، آموزش اجتماعی و دینی نوجوانان	۱,۲۵۰,۰۰۰
۲	تقویت برنامه ها و مراکز رشد و پرورش سرمایه انسانی حوزه ادبیات پایداری، فرهنگ، هنر و رسانه انقلاب اسلامی	۳۷۰,۰۰۰
۳	تولید محتوای فرهنگی فاخر فارسی در فضای مجازی و نشر مکتوب و ترویج و توسعه کتاب و کتابخوانی	۳۷۰,۰۰۰
۴	ایجاد صندوق فرهنگ بنیان (نظام تأمین مالی زیست بوم تولید و مصرف محتوای انقلابی)	۳,۶۴۰,۰۰۰
۵	تولید سرود، موسیقی و نمایش های صحنه ای فاخر با موضوع تقویت بنیان خانواده، امیدآفرینی، روحیه استقلال ملی و استکبارستیزی و تاریخ انقلاب اسلامی	۳۷۰,۰۰۰
	مجموع	۸۷,۲۵۰,۰۰۰

بر اساس داده‌های موجود در جدول (۵)، مجموع اعتبارات بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳ با موضوع یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت ماده (۵) **قانون مدیریت خدمات کشوری** در بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق، (۸۷,۲۵۰,۰۰۰) میلیون ریال بوده که بیشترین و کمترین آن به ترتیب برای تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام عمرانی، فرهنگی، دینی و مذهبی با (۱۸,۶۰۰,۰۰۰) میلیون ریال و فرهنگستان زبان و ادب فارسی، فرهنگستان هنر و حمایت از فعالیت‌های موزه موسیقی ایران با (۱۰۰,۰۰۰) میلیون ریال است، اما همان‌طور که عنوان شد، این ارقام در عمل، پس از اصلاح صورت گرفته در بند «ب» تبصره «۱۳»، کاهش چشمگیری داشته است.^۱

۳. میزان تحقق اعتبارات بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق

در جدول زیر میزان تحقق اعتبارات دستگاه‌های اجرایی بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق ذیل دستگاه سیاستگذار در هفت‌ماه نخست سال ۱۴۰۳ قابل مشاهده است.

جدول ۶. میزان تحقق اعتبارات دستگاه‌های اجرایی بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق ذیل دستگاه سیاستگذار در هفت‌ماه نخست سال ۱۴۰۳ (جدول ۷ قانون بودجه ۱۴۰۳) [۵] (میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان دستگاه اصلی / اجرایی	هزینه‌ای			تملک‌داری‌های سرمایه‌ای			جمع کل	درصد تحقق‌یافته
		عمومی	متفرقه	جمع	عمومی	متفرقه	جمع		
۱۰۱۰۲۲	فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۷۶۷,۱۳۳	۰	۷۶۷,۱۳۳	۰	۰	۷۶۷,۱۳۳	۵۲.۴	
۱۰۱۰۳۳	فرهنگستان هنر	۴۴۱,۳۳۹	۰	۴۴۱,۳۳۹	۰	۰	۴۴۱,۳۳۹	۵۰.۸	
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۲,۷۱۴,۰۹۶	۰	۲,۷۱۴,۰۹۶	۱۰۰,۰۰۰	۰	۲,۸۱۴,۰۹۶	۴۴.۷	
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۲,۰۳۲,۶۵۱	۰	۱۲,۰۳۲,۶۵۱	۷۲,۰۰۰	۰	۱۲,۱۰۴,۶۵۱	۲۸.۸	
۱۱۴۰۲۸	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۶,۴۸۷,۶۰۸	۰	۶,۴۸۷,۶۰۸	۰	۰	۶,۴۸۷,۶۰۸	۴۵.۷	
۱۱۴۰۴۶	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات (مؤسسه اطلاعات - مؤسسه مطبوعاتی کیهان و مؤسسه فرهنگی هنری خراسان - هریک ۱۰۰ میلیارد ریال)	۲,۴۰۰,۰۰۰	۰	۲,۴۰۰,۰۰۰	۰	۰	۲,۴۰۰,۰۰۰	۴۰.۷	
۱۱۴۰۹۲	سازمان امور سینمایی و سمعی - بصری	۲,۷۸۷,۸۴۴	۰	۲,۷۸۷,۸۴۴	۰	۰	۲,۷۸۷,۸۴۴	۴۹.۰	
۱۱۴۳۲۰	بنیاد سعدی	۴۰۳,۵۴۵	۰	۴۰۳,۵۴۵	۰	۰	۴۰۳,۵۴۵	۵۶.۵	
۱۱۵۸۰۰	نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	۳,۷۸۵,۱۷۴	۰	۳,۷۸۵,۱۷۴	۰	۰	۳,۷۸۵,۱۷۴	۴۳.۸	
	مجموع	۳۱,۸۱۹,۳۹۰	۰	۳۱,۸۱۹,۳۹۰	۱۷۲,۰۰۰	۰	۳۱,۹۹۱,۳۹۰	۳۷.۳	

۱. در بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور قبل از عبارت «مکلفند» عبارت ذیل اضافه می‌گردد: «په‌استثنای شرکت‌های زبان‌ده، دارای زبان انباشته و سر به سر مندرج در پیوست شماره (۳) این قانون و شرکت‌هایی که یک درصد (۱٪) هزینه آنها بیش از کل سود آنها بر مبنای ارقام مندرج در پیوست شماره (۳) این قانون است.»

براساس داده‌هایی که از دستگاه‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق گردآوری و در جدول (۵) درج شد، به صورت کلی بدون لحاظ کردن درآمد اختصاصی دستگاه‌ها، درصد تحقق اعتبارات بخش مذکور در هفت‌ماهه نخست اجرایی سازی **قانون بودجه سال ۱۴۰۳**، به نسبت جمع کل اعتبارات مصوب قانون ۱۴۰۳ حدود ۳۷.۳ درصد است که یعنی در هفت‌ماه ابتدایی سال، علاوه بر اعتبارات اختصاصی دستگاهی، ۳۷ درصد از کل اعتبارات بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق تخصیص یافته است. بیشترین و کمترین درصد تحقق به ترتیب برای بنیاد سعدی با ۵۶.۵ درصد و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با ۲۸.۸ درصد بوده و هیچ دستگاهی بیش از ۶۰ درصد از اعتبارات خود را دریافت نکرده است.

جدول ۷. میزان تحقق اعتبارات متفرقه انتقال یافته به جداول (۷ و ۱۰) قانون بودجه ۱۴۰۳ [۵]

درصد تحقق (میلیون ریال)	جمع کل	تحقق یافته هفت‌ماه نخست سال ۱۴۰۳		موضوع	عنوان دستگاه	کد دستگاه	شماره طبقه‌بندی ۱۴۰۳
		تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای				
۲۶	۳۵۳,۲۰۶	۰	۳۵۳,۲۰۶	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی- موضوع درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات کالاها و محصولات فرهنگی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۱۴۰۰۰	۶۷-۷۳۰۰۰۰۰
۰	۰	۰	۰	توسعه، تولید و نشر بازی‌های رایانه‌ای داخلی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۱۴۰۰۰	۴۵-۷۵۰۰۰۰۰
۱۱	۳۰,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی- رایزنی فرهنگی آفریقای جنوبی	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۱۱۴۰۲۸	۴۷-۷۵۰۰۰۰۰

از میان دستگاه‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق که میزان تحقق اعتبارات متفرقه انتقال یافته به جداول (۷ و ۱۰) خود را اعلام کردند، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با موضوع درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات کالاها و محصولات فرهنگی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با موضوع رایزنی فرهنگی آفریقای جنوبی بوده و دیگر دستگاه‌ها یا اعتبارات این جدول را اعلام نکرده و یا تحقق آن را صفر اعلام کردند.

براساس مکاتبات صورت گرفته در ضمن گزارش حاضر با دستگاه‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق، برخی از دستگاه‌های این بخش، میزان تحقق اعتبارات مربوط به بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳، با موضوع تخصیص یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق مانند فرهنگستان هنر و بنیاد سعدی را صفر اعلام کرده و بقیه دستگاه‌ها، به رغم پیگیری‌های مکرر، در این باره گزارشی ارائه نکرده‌اند. [۵] شایان ذکر است که غالب ردیف‌های جدول شماره ۱۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ با عنوان جدول تفصیلی بند «ب» تبصره «۱۳» قانون در سال ۱۴۰۳- میزان تحقق هزینه کرد یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری؛ مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است که از مجموع اعتبارات سال ۱۴۰۳ حدود ۸۰۰,۰۰۰ میلیون ریال معادل هشتاد میلیارد تومان تخصیص داده شده، اما تا ماه هفتم سال ۱۴۰۳ واریزی برای این سازمان صورت نگرفته است.^۱

۱. گفتگوی تلفنی با مدیر کل بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

جدول ۸. برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بر حسب امور، فصل قانون بودجه ۱۴۰۳ (جدول ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳) [۴] (میلیون ریال)

جمع هزینه‌ای و عمرانی			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای						هزینه‌ای					عنوان	شماره طبقه‌بندی	
			برآورد ۱۴۰۳						برآورد ۱۴۰۳							
			درصد رشد	۱۴۰۳	۱۴۰۲	درصد رشد	جمع	متفرقه	عمومی	مصوب ۱۴۰۲	عملکرد ۱۴۰۱	درصد رشد	جمع			متفرقه
۳۶.۵	۱۹,۳۴۸,۶۲۷,۷۶۶	۱۴,۱۷۳,۹۳۷,۵۳۹	۱۱۶.۱	۲,۶۴۶,۱۶۶,۰۰۰	۸۷۸,۳۸۰,۹۰۰	۱,۷۶۷,۷۸۵,۱۰۰	۱,۲۲۴,۷۲۴,۱۶۵	۱,۶۰۰,۲۴۷,۵۳۷	۲۹.۰	۱۶,۷۰۲,۴۶۱,۷۶۶	۸۶۴,۸۳۹,۷۷۳	۱۵,۸۳۷,۶۲۱,۹۹۳	۱۲,۹۴۹,۲۱۳,۳۷۴	۸,۳۲۰,۹۶۴,۹۵۶	جمع امور دهگانه	
۸۸.۵	۷۰۱,۶۶۹,۶۸۶	۳۷۲,۱۵۹,۳۴۷	۱۰۵.۳	۲۱۷,۳۸۵,۵۸۵	۷۲,۸۰۶,۰۰۰	۱۴۴,۵۷۹,۵۸۵	۱۰۵,۸۷۰,۲۴۷	۷۳,۲۷۶,۲۴۳	۸۱.۹	۴۸۴,۲۸۴,۱۰۱	۹۸,۰۰۴,۶۰۴	۳۸۶,۲۷۹,۴۹۷	۲۶۶,۲۸۹,۱۰۰	۱۴۲,۱۱۱,۰۳۱	امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۱۷۰۰۰۰۰۰۰
۳۸.۶	۱۵۹,۵۴۲,۷۰۲	۱۱۵,۰۹۸,۰۴۶	۳۲.۹	۷۸,۱۸۶,۹۷۷	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۸,۱۸۶,۹۷۷	۵۸,۸۳۵,۹۳۸	۴۷,۳۰۵,۲۹۹	۴۴.۶	۸۱,۳۵۵,۷۲۵	۹,۴۸۶,۴۸۰	۷۱,۸۶۹,۲۴۵	۵۶,۲۶۲,۱۰۸	۲۸,۵۸۳,۰۵۷	فصل فرهنگ و هنر	۱۷۰۳۰۰۰۰۰۰

طبق جدول ۸ برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بر حسب امور و فصول قانون بودجه ۱۴۰۳، درصد رشد جمع امور ده گانه در اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به ترتیب (۲۹) و (۱۱۶.۱) بوده و درصد رشد مجموع اعتبارات هزینه‌ای و عمرانی (۳۶.۵) شده است. شایان ذکر است که درصد رشد در عنوان امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری برای اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مجموع آنها به نسبت مصوب سال ۱۴۰۲ به ترتیب (۸۱.۹)، (۱۰۵.۳) و (۸۸.۵) بوده و میزان درصد رشد فصل فرهنگ و هنر برای اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مجموع آنها به نسبت سال ۱۴۰۲ به ترتیب (۴۴.۶)، (۳۲.۹) و (۳۸.۶) بوده است. از سوی دیگر، اعتبارات مربوط به بند «ب» تبصره «۱۳» در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ با اعتبارات اختصاصی لحاظ شده اما در سال ۱۴۰۲ بدون ردیف‌های اختصاصی ذکر شده، از این جهت به منظور مقایسه درست قانون بودجه سال ۱۴۰۳ با قانون بودجه سال ۱۴۰۲، لازم بود که ستون اعتبارات اختصاصی از برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خارج شود تا مقایسه‌ای با منطق یکسان با سال ۱۴۰۲ صورت بگیرد.

۴-۱. اصلاح نحوه تخصیص بودجه در حوزه فرهنگ

چنانچه بپذیریم حوزه فرهنگ به‌عنوان حوزه پیشران در امر رشد و تعالی جامعه است، آنگاه لازم می‌شود که در نظام بودجه‌ریزی کشور نیز متناسب با این اهمیت، به حوزه فرهنگ، توجه ویژه‌ای شود. در حال حاضر، ساختار بودجه در حوزه فرهنگ به‌نحوی است که بسیاری از بودجه‌های مصوب بخش فرهنگ از محل درآمدهای ناشی از فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی دولتی است. برای مثال، در آیین‌نامه بند «ه» تبصره «۹» قانون بودجه سال ۱۴۰۲ چنین مقرر شده بود که یک درصد از کل اعتبارات شرکت‌های دولتی و بانک‌ها با نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید در حوزه فرهنگ و هنر هزینه شود. حال چنانچه به هر نحوی این اعتبارات کاهش یابد و یا دستگاه‌های مربوطه از پرداخت چنین سهمی، استنکاف کنند، بدیهی است که بودجه بخش فرهنگ و هنر نیز قطع شده و یا تقلیل می‌یابد. در بند «ب» تبصره «۱۳» قانون بودجه ۱۴۰۳، به‌رغم اینکه ضمانتی برای تحقق این تبصره ایجاد شده، اما براساس گزارش‌های متعدد اخذ شده از این دستگاه‌ها، در عمل تحقق چندان‌ی پیدا نکرده و حوزه فرهنگ را با بودجه‌ای ناپایدار روبه‌رو کرده است که امکان پیشبرد سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب قانونی را نیز ندارد.

۴-۲. اصلاح ساختار بودجه کشور از دستگاه‌محوری به مأموریت‌محوری

یکی از بایسته‌های اساسی جهت بازسازی انقلابی ساختار فرهنگی کشور، موضوع بند «ب» ماده (۷۵) قانون برنامه هفتم پیشرفت، اصلاح ساختار بودجه کشور در حوزه فرهنگ به‌نحوی است که بودجه دستگاه‌های فرهنگی براساس مأموریت‌های محوله به آنها تخصیص یابد. این بدین معناست که دستگاه‌ها در قبال انجام وظایف محوله به‌خود، بودجه دریافت می‌کنند نه اینکه برای حفظ ساختار سازمانی خود، مطالبه بودجه کنند. به‌بیان دیگر، بخش اعظم بودجه تخصیص داده شده به دستگاه‌های فرهنگی، صرف پرداخت حقوق و مزایای کارکنان آنها می‌شود، بدون اینکه بررسی شود که این مبالغ پرداختی تا چه حد، سبب انجام مأموریت‌های محوله به آنها شده است و در این موقعیت حتی اگر درصد سهم بودجه فرهنگی نسبت به بودجه عمومی نیز افزایش یابد، مشخص نیست اثربخشی بیشتر را به دنبال داشته باشد. در این راستا، لازم است نظام بودجه‌ریزی کشور در بخش و حوزه فرهنگ تحول یافته و به‌سمت بودجه‌ریزی عملیاتی تغییر مسیر پیدا کند. در چنین شرایطی، دستگاه‌های مختلف از جمله دستگاه‌های فرهنگی برای اینکه بتوانند اعتبارات اخذ کنند باید مأموریت‌های محوله را به‌نحو احسن انجام دهند. اضافه شدن جدول شماره (۱۲) در قانون بودجه سال ۱۴۰۳، گامی رو به جلو بود، اما لازم است مأموریت‌ها و به دنبال آن تخصیص بودجه، با ایجاد وحدت‌رویه بین دستگاه‌های فرهنگی کشور تقسیم شود تا کمبود اعتبارات در حوزه فرهنگ با هم‌افزایی دستگاه‌های فرهنگی جبران شود. از این منظر لازم است کمیته فرهنگی با راهبری کمیسیون فرهنگی اجتماعی دولت و با حضور وزیر آموزش و پرورش، فرهنگ و ارشاد اسلامی، ورزش و جوانان، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به‌منظور وحدت‌رویه در اجرا شکل بگیرد و متناسب با مصوبات این کمیته، مأموریت‌های دستگاهی و بخشی توزیع شود.

منابع و مآخذ

- [۱]. «قانون محاسبات عمومی کشور» (۱۳۶۶/۰۶/۰۱). مصوب مجلس شورای اسلامی.
- [۲]. رستمی، ولی وبرزگر خسروی، محمد (۱۳۹۳). «ماهیت حقوقی بودجه (سند یا قانون)»، پژوهش نامه حقوق اسلامی، سال ۱۵، شماره ۴۰.
- [۳]. عصاره نژاد دزفولی، سینا؛ سیاحی زاده فرد، سیدحسنعلی (۱۴۰۲). «ارزیابی عملکرد قانون بودجه ۱۴۰۲ در حوزه دین، ارشاد اسلامی و اوقاف»، گروه دین، ارشاد اسلامی و اوقاف، دفتر مطالعات فرهنگ و آموزش. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- [۴]. «قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور»، بخش دوم» (۱۴۰۳/۲/۳۱). مجلس شورای اسلامی.
- [۵]. نامه‌های دفتر فرهنگ و آموزش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به دستگاه‌های بخش فرهنگ عمومی، هنر و صنایع خلاق پیرامون اخذ گزارش عملکرد بودجه این دستگاه‌ها در هفت ماهه نخست سال ۱۴۰۳، به شماره ۱۶۲۰۰/۸۱۰۶-۸۲ (در تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۲)، ۱۶۲۰۰/۹۲۹۴-۸۲ (در تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۲)، ۱۶۲۰۰/۹۳۱۰-۸۲ (در تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۲)، ۱۶۲۰۰-۸۲/۹۳۱۱ (در تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۲)، ۱۶۲۰۰/۸۴۱۱-۸۲ (در تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۸).

گزیده سیاستی

اعتبارات هفت‌ماهه ابتدایی بخش فرهنگ، بدون درآمد اختصاصی، ۳۷.۳ درصد، نسبت به بودجه مصوب سال ۱۴۰۳ محقق شده است و همچنین با توجه به عملکرد نزدیک به صفر منابع حاصل از ۱ درصد هزینه‌های جاری شرکت‌ها و مؤسسات، ایجاد منابع پایدار برای فرهنگ ضروری به‌نظر می‌رسد.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir